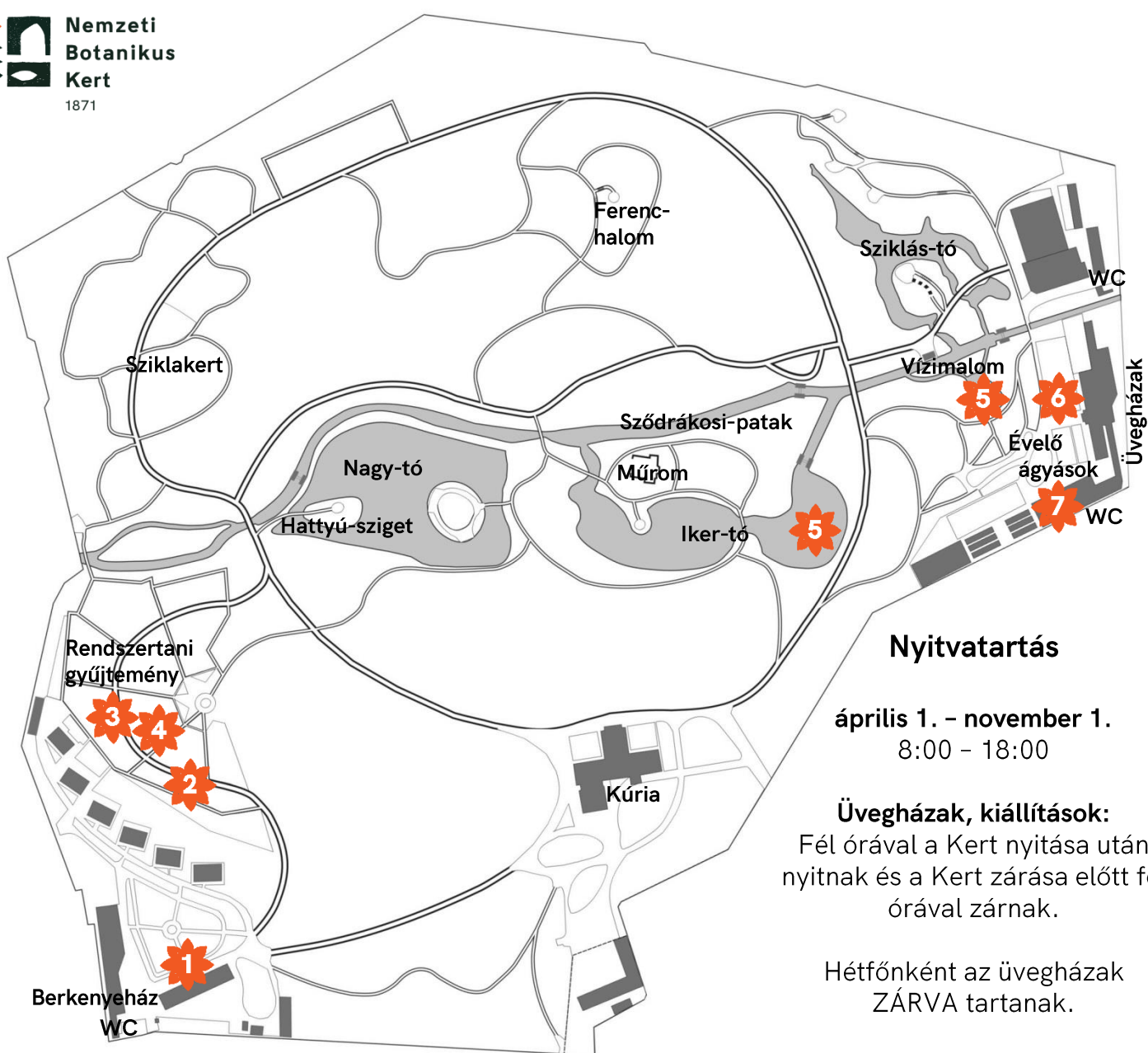

A hónap érdekességei

Nemzeti Botanikus Kert
Vácrátót

Bíbor kasvirág (*Echinacea purpurea*)

Nyitvatartás

április 1. – november 1.
8:00 – 18:00

Üvegházak, kiállítások:
Fél órával a Kert nyitása után
nyitnak és a Kert zárása előtt fél
órával zárnak.

Hétfőnként az üvegházak
ZÁRVA tartanak.

 Térképes útmutatónk abban segít, hogy
 az aktuálisan virágzó fajok, vagy más
időszerű látnivalók közül néhányat
könnyedén megtaláljon Kertünkben.

Köszönjük, hogy az utakon maradnak!

www.botanikuskert.hu

Szent Jakab hava. Sajnos úgy tűnik idén is, mint oly gyakran, aszályos nyár elé nézünk. Kertünk a Verezegyházi-medence Ény-i részén fekszik, a Börzsöny és a Pilis esőárnyékában, így a közeli Budapestnél is kevesebb csapadékot kap. Az évi csapadékmennyiség 500 mm körül van, a legszárazabb alföldi területekhez hasonlóan. Így legfőbb nyári gondunk az öntözés, mely anyagi s technikai okok miatt sem egyszerű, s közel sem tud, mégcsak egy kiadós nyári záport sem pótolni. A pázsit korán elsárgul, s az aszályos hetek, hónapok bizony még a cserjék, fák lombzatán is meglátszódnak.

A fészkesek családjának (*Compositae*) egyik ágyásában messzire virít a **bíbor kasvirág** (*Echinacea purpurea*). Merev szárain alul inkább tojásdad, felül inkább tojásdad-lándzsás alakú, finoman fogazott, néha ép szélű, durva levelek fejlődnek. Nagy fészkesvirágzatai magánosan nyílnak a szárok végén. Őshazája Észak-Amerika keleti középső részein, az Őt-tavaktól dél fele egészen a Mississippi torkolat vidékéig terjed, a préri és a száraz, nyílt bokorerdők szépséges virága. Gyöktörzse hatékony immunerősítő, fokozza a szervezet ellenálló képességét, baktérium- és vírusölő hatású. Allergiás megbetegedések és kötőszöveti gyulladások kezelésére is használják. Dísznövényként is kedvelt, gyűjteményünkben több fajtája díszlik.

A harangvirágfélék közé tartozó **léggömbvirág** (*Platycodon grandiflorus*) leginkább jellegzetes alakú léggömbszerű virágbimbóiról ismerhető fel. Sűrűn leveles szárú, magas évelő növény. Nagy, széles tölcseres ibolyakék virágai nyáron nyílnak. Észak- Kínában, kelet-Szibériában, Japánban füves, hegyi réteken őshonos. Kertekben sok fajtáját ültetik, van fehér és rózsaszín változata is. Bármilyen, jó vízgazdálkodású kerti talajon szépen virít, de jobban szereti a félárnyékos helyet, mint a teljes napsütést.

Az Iker-tavak és Kis-tó vizén pompás **tündérrózsák** (*Nymphaea*) ringatóznak. Álló-, és lassú folyóvizek iszapjában gyökerező, lombhullató, évelő vízinövények. A vízfenéken vízszintesen kúszó, aljazaton gyökerező rizómájukból hosszú levéllyekek erednek, melyek a vízszintre emelik a nagy kerekded bőrnemű, úszó leveleket. Nyáron nyíló ragyogó, élénk színű, kehely alakú illatos virágaikat nagyszámú, feltűnő szíromlevél és a sok porzó jellemzi. A XIX. század utolsó, s a XX. század első évtizedeiben Európában és az USA-ban számtalan fagyűrő tündérrózsafajtát nemesítettek, melyek a nagyobb, de nem túl mély (max. 1 méter), napsütötte kerti tavak csodálatos nyári díszei lehetnek. Nagy leveleinek árnyékával megakadályozhatja az algásodást.

Az évelő gyűjteményben található **liliomok** (*Lilium*) nagy, illatos virágai nagyon mutatósak és változatos színűek. A liliomok a kolostorkertek megbecsült növényei voltak. Gyógynövényként is ismertek, mert hagymájukat gyulladáscsökkentő és égési sérüléseket gyógyító kenőcsökbe rakták, olajban áztatott virágszirmaikkal pedig sebeket, rovarcsípéseket, ekcémát kezeltek. Illóolajuk a kozmetikaipar fontos alapanyaga. Több faj hagymáját régen megfőzve fogyasztották. Gyűjteményünkben több szép kertészeti fajtában és hibridben gyönyörködhetünk.

A Kaktusz- és Pozsgásházban virágzik egy Madagaszkárról származó, attraktív megjelenésű nemzetség, az Ördögcsákyák nemzetsége. Több fajukat csak a '90-es években írták le. Egyik ismert fajuk az itt is látható **ördögcsáky** (*Uncarina roeoesliana*). A leveleket, hajtásokat és a termést is kellemetlen szagú, nehezen lemosható, ragacsos anyag borít, mindemellett termésüket sugárirányban fejlődő, kampóban, vagy szigony-szerű horgokban végződő nyúlványok jellemzik, így nagyobb állatok bundájába tapadva terjesztik a magokat. A bennszülöttek e termést egérfogásra használják. A szokatlan alakú virágot csak megfelelő szájszervvel rendelkező rovarok képesek porozni.

JÚLIUSI PROGRAMJAINK:

2025. május 24 – augusztus 24. IDŐSZAKI KIÁLLÍTÁS: Botanica Tinctoria – A festőnövények szerepe a kortárs textilszínezésben és mintázásban

2025. július 26. szombat 19 óra: MUZSIKA A KERTBEN: Musica Sonora szabadtéri koncert

RÉSZLETEK:

Napsütésben, a Tornácosház előtt, mely hajdan a Vigyázó-birtok gazdatisztjeinek volt a lakóháza, pompásan nyílik a **kerti porcsin** (*Portulaca grandiflora*). A porcsinfélék (*Portulacaceae*) családjába tartozó egynyári növényt többek között porcsinrózsa, kukacvirág és Kossuth-csillag néven is ismerik. Dél-Amerikában őshonos növény, eredetileg piros és narancssárga, de a termesztésben ma már a legkülönbébb színekben virító virágokkal, melyet rovarok poroznak be. Kupakkal nyíló toktermésében apró, vese alakú, szürke magok fejlődnek. Húsos, pozsgás levelei is mutatják, hogy szárazságtűrő növény, napos, homokos talajú helyekre ültetve, önmagát elvető, kedvelt dísznövény.

A Rendszertani gyűjteményben nyílik egy késői virágzása miatt kedvelt díszcserje a **kínai barátcserje** (*Vitex negundo*). Illatos, tenyeresen összetett, lombhullató levelei, apró, laza bugában nyíló, ibolyakék virágai vannak. Jó vízelvezetésű laza talajt, napos, védett fekvést igényel. Kemény teleken visszafagyhat, de többször újra kihajt. Őshazájában, Kínában, Nepálban, Indonéziában a népi orvoslás fontos növénye volt, gyökerét, levelét, termését a legváltozatosabb módon az asztma, köhögés, vérhas, fekélyek, ízületi bántalmak stb. gyógyítására használták.